

dinamiko (*Razvoj kvadra*). Med pomembnimi karakteristikami avtorjevega kiparskega pristopa velja omeniti tudi iskanje ravnotežja: tako med različnimi vrstami kamnov (*Skupaj*) kot med obliko in vsebino, ki se navezuje zlasti na njegovo intimno občutenje življenja (*Samota, Par*) in refleksijo o nedoumljivih razsežnostih človekovega bivanja.

V zadnjih delih, ki jih je pomenljivo poimenoval *Meja v vesolju*, premišljuje o mejah, ki jih človek ustvarja vsepovsod. Meja je seveda močno zaznamovala Stulinovo življenje v Beneški Sloveniji, vendar je njegovo razmišljanje – kot namiguje naslov del – precej širše. Kipi so kiparske upodobitve kozmičnega prostranstva, na katerih razbrazdana tekstura marmorja zaznamuje razsežnost vesolja – nekakšen makrokozmos v mikrokozmosu. Krožne vdolbine simbolizirajo planete, medtem ko vklesane črte in stopničasto odrezani robovi kamna ponazarjajo meje, ki jih v brezmejnem vesolju v fizični obliki ni mogoče postaviti. Vizualizacija metafizičnih razsežnosti človekovega življenja je prisotna tudi v delu *Renesansa*, ki je avtorjeva izvirna oblikovna varianta kamnite skulpture na Štalenski gori (8.–9. stoletje). Kip z upodobitvijo stiliziranih obrazov treh mož naj bi namreč simboliziral staroslovansko božanstvo Triglav, po katerem je dobila ime najvišja gora na ozemlju Slovenije. Stulin je skulpturo iz črnega belgijskega marmorja sicer zasnoval precej bolj abstraktno, z značilnimi krožnimi vdolbinami, ki jih lahko povežemo z duhovnim prepородom. Kombinacijo krožnih form in kvadratne oblike na zgornjem delu skulpture pa lahko prav tako interpretiramo kot povezavo med duhovnim in zemeljskim.

Da je izhodišče zadnjih Stulinovih del refleksija o duhovnem prepородu človeka, kaže tudi delo *Arka*, ki ga je zasnoval kot hommage judovski kulturi: delo se namreč navezuje na Noetovo barko, s katero je rešil svojo družino in živali vesoljnega potopa. Oblikovna zasnova kipa je ponovno izvirna, saj je sestavljen iz treh

delov, postavljenih drug vrh drugega, ki pa niso fiksno pritrjeni, ampak omogočajo rahlo premikanje. Avtor je malo plastiko tudi oblikoval z namenom, da se je gledalec lahko dotakne in začuti rahlo gibanje, njeno nestabilnost. Z dotikom sicer ruši nedotakljivost umetniškega dela, vendar gledalcu omogoči celovito dožemanje kiparskega dela, tako vizualno kot taktilno.

Razstavljeni dela Albina Stulina so oblikovno in vsebinsko raznolika, saj postaja tematika njegovih del vse bolj poduhovljena, prežeta z razmišljanji tako o njegovi lastni biti kot o zgodovini, religiji, filozofiji in eksistenci človeštva nasploh. Avtor sicer v delih vizualizira predvsem osebna spoznanja na svoji življenjski poti, hkrati pa so skulpture, na katerih obliko vedno podredi vsebini, sredstvo za njegovo intimno komunikacijo z zunanjim svetom.

Nataša Kovšca
umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka

Izdal in založil: Mestni muzej Idrija – muzej za Idrijsko in Cerkljansko

Galerijski list št. 73

Besedilo: Nataša Kovšca, dr. Miha Kosmač

Organizacija: dr. Miha Kosmač

Oblikovanje: Bojan Tavčar

Avtor fotografij: Albino Stulin

Tisk: Etiketa, Žiri

Maj 2022

Razstavo sta finančno podprla Občina Idrija in Ministrstvo za kulturo RS.

ALBINO STULIN: KIPI

Ženska-Moški: nabrežinski marmor, 54 x 26 x 24 cm in 30 x 31 x 24 cm

Razstavišče Nikolaja Pirnata
na gradu Gewerkenegg v Idriji.

12. maj–12. junij 2022

O AVTORJU

Albino Stulin (1965, Čedad/Cividale del Friuli) je študiral na Inštitutu za umetnost G. Sello v Vidmu/Udine, kjer je diplomiral leta 1990 pri profesorju Carlu Condellu. Leta 1985 je srečal mentorja igralskega studia Actorstudio v Ljubljani, brata Janeza in Andreja Vajevca. Odkril je Kulturni svet v Ljubljani in igral v kratkem filmu *Kreplje na Krasu/Beautiful Kreplje* (2000) režiserja Daria Frandoliča.

Leta 1993 se je izpopolnjeval na Akademiji lepih umetnosti v Benetkah (Accademia di Belle Arti di Venezia). Pomembno je bilo njegovo sodelovanje s kiparjem Gianpietrom Carlessom leta 1994 v Gorici. Naslednje leto je v Piranu spoznal kiparja Janeza Lenassija, ki je postal njegov mentor in sodelavec. Živi in ustvarja v Špetru/San Pietro al Natisone.

SAMOSTOJNE RAZSTAVE

- 1990 Mittelfest, Čedad/Cividale del Friuli, Italija
- 1998 Galerija Porton, Grožnjan, Hrvaška
- 1999 Kulturni Dom Bazovica, Reka/Rijeka, Hrvaška
Galerija Alga, Izola, Slovenija
- 2000 Beneška galerija, Špeter/San Pietro al Natisone, Italija
- 2001 Banca Popolare, Čedad/Cividale del Friuli, Italija
- 2004 Centro culturale, Mortegliano, Italija
- 2011 Mestna hiša, Ljubljana, Slovenija
- 2017 Chanet Gallery, Quenzhou, Kitajska
- 2018 Galerija Kinogledališče, Tolmin, Slovenija
- 2019 Villa de Claricini Dornpache, Čedad/Cividale del Friuli, Italija

SKUPINSKE RAZSTAVE

- 2002 Percorsi della memoria, S. Daniele del Friuli, Italija
- 2003 Ironia nell'Arte, Čedad/Cividale del Friuli, Italija
- 2004 Srečanje v Porto dei Beneandanti, Portogruaro,
Benetke/Venezia, Italija
- 2005 Incontri di Versi, Portogruaro, Benetke/Venezia, Italija
- 2005 Oko in Duh, Ljubljana, Slovenija

- 2006 Sublimno v kiparstvu, Mestna hiša, Ljubljana, Slovenija
- 2007 Javni Kipi, Ljubljana, Slovenija
Ars Forojuliana, Izola, Slovenija
Centro Friulano Arti Plastiche, Videm/Udine, Italija
Kulturni Dom, Celovec/Klagenfurt, Avstrija
- 2008 Centro Friulano Arti Plastiche, Videm/Udine, Italija
- 2009 Centro Friulano Arti Plastiche, Videm/Udine, Italija
- 2010 Knjižni spomeniki, Mestna hiša, Ljubljana, Slovenija

SIMPOZIJI

- 1997 I. simpozij kiparstva Rive D'Arcano, Videm/Udine, Italija
- 2001 V. mednarodni simpozij Vergnacco, Videm/Udine, Italija
- 2006 III. mednarodni simpozij Grosuplje – Mesto kipov, Grosuplje,
Slovenija
- 2007 I. mednarodni simpozij Pinzano al Tagliamento, Spilimbergo,
Italija
- 2010 II. mednarodni simpozij, Koper, Slovenija

NAGRADE

- 2006 Nagrada na razstavi Sublimno v kiparstvu, Mestna hiša,
Ljubljana, Slovenija
- 2010 Nagrada na razstavi Knjižni spomeniki, Mestna hiša,
Ljubljana, Slovenija

Razvoj kvadra, fosilni peščenjak, 137 x 30 x 30 cm

ALBINO STULIN: KIPI

Kiparstvo se je v zadnjih dveh desetletjih, v času pospešenega tehnološkega razvoja močno transformiralo: postalo je performativno in interaktivno, kar pomeni, da se je od plastičnega oblikovanja snovi razširilo na modeliranje družbenega prostora, žive substance in celo človekovega zaznavanja. Vendar nove izrazne oblike niso izpodrinile klasičnega kiparstva, prav nasprotno: zdi se, da je ustvarjanje iz naravnih materialov, kamna, lesa, glin, ponovno v porastu.

Albino Stulin ni nikoli podvomil v izpovedno moč kamna, trdega in grobega materiala, iz katerega že več kot tri desetletja oblikuje neverjetno »mehke« in občutene skulpture. V svojih tematsko raznovrstnih delih, izklesanih iz marmorja ali granita, poudarja predvsem lepoto materiala, ki mu nevsiljivo vtisne svojo misel, idejo ali sporočilo. Izbor materiala z ustrezno notranjo strukturo je v njegovem delovnem procesu primarnega pomena, saj kamen pojmuje kot živo materijo, ki že vsebuje neko inherentno formo. Kipar jo mora le prepoznati in kiparsko artikulirati.

Ker poskuša Stulin pri oblikovanju skulptur ohraniti naravno formo kamna, je njegov kiparski jezik reduciran, omejen na bistvene poteze. V posameznih delih, kot je *Poklon knjigi*, išče pravo razmerje med grobo in gladko polirano površino, ki je povsem usklajena s temo skulpture: gre namreč za simbolično upodobitev zgodovine knjige, od Mojzesovih knjig, ki so prikazane v spodnjem delu masivnega kuba, do danes. Na drugih skulpturah je njihova površina v celoti ročno zglajena, preoblikovana v organske, konkavno-konveksne, močno stilizirane oblike, s katerimi poudari zgolj najpomembnejše linije motiva, ki je v posameznih primerih komaj prepoznaven (*Molitev*). Posebne vizualne učinke dosega s pomočjo valovitih prelivov oblik in gub, ki dajejo kipom svojevrstno